

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Yttrande avseende formell underrättelse angående användningen av hastighetsmätare som lagligen tillverkas och/eller saluförs i andra medlemsstater

Sammanfattning

Transportstyrelsen ändrar tolkningen av de nationella bestämmelserna så att hastighetsmätare på bilar och motorcyklar med dubbla skalor, dvs. både km/tim och miles per timme (mph) - och oberoende av vilken skala som eventuellt är dominerande - i fortsättningen inte i sig utgör hinder för godkännande vid registreringsbesiktning. De tekniska kraven i övrigt kvarstår.

Detta innebär således att Transportstyrelsen kommer att bifalla eventuella överklaganden av registreringsbesiktning, där fordonet underkänts på grund av dubbla skalor på hastighetsmätaren.

Detta ställningstagande har meddelats Bilprovningen som kommer att gå ut med information till sin organisation.

Bakgrund

Transportstyrelsens (tidigare Vägverkets) tillämpning har varit att inte godkänna fordon utrustade med hastighetsmätare med brittisk standard (mph). Denna tolkning har också använts för fordon med dubbla skalor (km/tim och mph). Tillämpningen har varit aktuell i samband med prövning av överklagande av beslut fattade av Bilprovningen i samband med registreringsbesiktning. Transportstyrelsen har dock i enskilda fall medgivit undantag för fordon med dubbla skalor, då km/tim-skalan varit den dominerande.

Tillämpningen har utgått från fordonsförordningen (2002:925), Vägverkets föreskrifter (VVFS 2003:22) om bilar och släpvagnar som dras av bilar samt Vägverkets föreskrifter (VVFS 2003:23) motorcyklar och släpvagnar som dras av motorcyklar.

Fordonsförordningen (2002:925), numera upphävd och ersatt av fordonsförordningen (2009:211)

Enligt 2 kap. 6 § i den upphävda fordonsförordningen angavs att nya fordon som tas i bruk med stöd av intyg om överensstämmelse inte kan åberopa intyget om fordonen är utrustade med hastighetsmätare med brittisk standard.

Bestämmelsen har primärt avsett nya fordon men samtidigt ansetts som en hänvisning till vad som ska gälla för fordon på den svenska marknaden.

Nationell lagstiftning avseende bil

En bil som tas i bruk den 1 juli 1955 eller senare ska uppfylla kraven i 33 kap. 1 § i Vägverkets föreskrifter VVFS 2003:22, dvs. hastighetsmätaren ska uppfylla kraven i direktiv 75/443/EEG, vara typgodkänd enligt ECE-reglemente 39 eller uppfylla de nationella kraven enligt 3-7 §§. Av 3-7 §§ framgår att bil ska ha hastighetsmätare som visar km/tim. Vidare framgår att bil av 1970 eller tidigare års modell får ha hastighetsmätare som visar miles per timme förutsatt att hastighetsmätaren på lämpligt sätt förses med markering som visar hastighet även i km/tim. I övrigt ställs krav som i huvudsak motsvarar direktivets respektive reglementets krav på tydlig läsbarhet.

Nationell lagstiftning avseende motorcykel

Ett motorcykel som tagits i bruk den 17 juni 1999 eller senare ska uppfylla kraven i 21 kap. 1 § i Vägverkets föreskrifter VVFS 2003:23, dvs. hastighetsmätaren ska uppfylla kraven i direktiv 2000/7/EG eller vara typgodkänd enligt ECE-reglemente 39. För motorcykel av 1975 eller senare års modell och som tagits i bruk senast den 16 juni 1999 gäller att hastighetsmätare ska visa hastigheten i km/tim utan hänvisning till direktiv/reglemente. I övrigt ställs krav som i huvudsak motsvarar direktivets respektive reglementets krav på tydlig läsbarhet.

Direktiv 75/443/EEG samt 2000/7/EG

Utgångspunkten i direktiven är en gradering i km/tim (motsvarande text finns i reglementet). Detta tolkas som att man inom det svenska regelverket inte kan godta en hastighetsmätare som enbart är graderad i mph. Däremot finns inget direkt hinder när det gäller att hastighetsmätaren har dubbla skalor, under förutsättning att km/tim-skalan är fullt läsbar (eller "kunna läsas av tydligt"/"tydligt läsbar" som anges i direktiven).

En tidigare värdering av texten "tydligt läsbar" har inneburit att vissa fordon med dubbla skalor ha underkänts, då tolkningen har varit att km/tim-skalan inte är tydligt läsbar när mph-skalan har varit den dominerande.

Det har gjorts en avstämning med beteendevetare inom Vägverket i frågan om hur en person kan uppfatta hastighetsvisning på en mätare med dubbla skalor. Av denna diskussion framkom att en risk för sammanblandning av skalorna kan förekomma i en pressad situation. Om mph-skalan av misstag används så innebär detta att hastigheten blir 1,6 ggr högre jämfört med km/tim-skalan. Om fordonet avses att framföras i 30 km/tim och i stället framförs i 30 mph genom en felläsning av skalan, innebär det en hastighet av 58 km/h.

Ställningstagande - ändrat synsätt

Den nya fordonsförordningen (2009:211), som träder i kraft den 29 april 2009, anger inte längre hastighetsmätare med brittisk standard som hinder för att nya fordon tas i bruk med stöd av intyg om överensstämmelse. Mot den bakgrunden, och med den anknytning till EG-direktiv respektive ECE-reglementen som görs i gällande myndighetsföreskrifter, anser Transportstyrelsen att hastighetsmätare med dubbla skalor - oavsett vilken skala som eventuellt är dominerande - inte i sig ska utgöra hinder för att godkänna sådana fordon för trafik i Sverige. Övriga tekniska krav, såsom läsbarhet, kvarstår. Vidare kvarstår hinder för godkännande om hastighetsmätaren helt saknar gradering i km/tim.

Ställningstagandet innebär att det inte förutses bli några problem i framtiden för de fordonsägare som vill importera ibruktagna fordon med dubbla skalor på hastighetsmätaren.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad generaldirektör efter föredragning av enhetschef Ingela Sundin. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit vägtrafikdirektör Birgitta Hermansson-Ylvén och chefsjurist Kristina Nilsson.

Staffan Widlert

Ingela Sundin